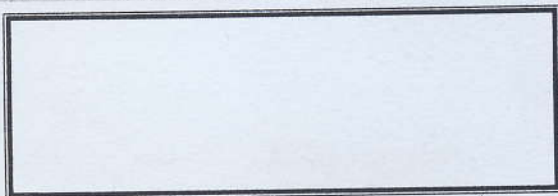

De Bietentje

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN
NATUURVERKROEP MARKVALLEI

JAARG. 27 NR. 1: JAN/FEB/MART 2008

Februari-Maart : Natuur in de tuin met
cursus, diverse workshops en foto-
tentoonstelling in de Klapster

Afgetekantoor: 2320 Hoogstraten
V.U.: Wim Verschraegen – Vooraard 10 – 2322 Minderhout

COLOFON

't Bieteutje is het kwartaalblad van **Natuurwerkgroep Markvallei**.
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

Natuurpunt Markvallei VZW
J.N.M. Markvallei VZW
V.M.P.A. Hoogstraten VZW
V.E.L.T. Noorderkempen VZW

DAGELIJKS BESTUUR NATUURPUNT MARKVALLEI

VOORZITTER Drej Oomen Klein Eyssel 29 a - 2328 Meersel-Dreef ☎ 03 315 02 45 / ☎ 0476 53 58 44 <i>drej.oomen@pandora.be</i>	SECRETARIS Pol Vandersteen Vrijheid 170 d - 2320 Hoogstraten ☎ 03 314 07 12 / ☎ 0475 83 26 46 <i>pol.vandersteen@skynet.be</i>
PENNINGMEESTER Jaak Brosens Kerkstraat 48 - 2328 Meerle ☎ 03 315 74 41 / ☎ 0495 26 74 41 <i>Jaak.Ria.Brosens@telenet.be</i>	DE KLAPEKSTER Koen Verschuere Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschuere1@telenet.be</i>
VERENIGINGSWERKING Ingrid Brosens Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	WERKGROEP NATUURSTUDIE Stijn Leestmans Lod. De Konincklaan 325-2320 Hoogstraten ☎ 0479 93 21 12 <i>stijnleestmans@hotmail.com</i>
WERKGROEP NATUURGEBIEDEN Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 <i>bart.hoeymans@hotmail.com</i>	WERKGROEP BELEID ONDERVOORZITTER Bart Royens Stevennekens 84 - 2310 Rijkevorsel ☎ 03 309 94 56 <i>bart.karolien@scarlet.be</i>
REDACTIE 'T BIETEUTJE Wim Verschraegen Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	

Leden van VMPA, VELT en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overschrijving van **5,00 EUR** op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "t Bieteutje 2008".

Beste wensen

Traditioneel staan hier de nieuwjaarswensen. We willen dat niet anders doen. Dus staan ze hier. De beste wensen voor 2008. Veel gezondheid en geluk voor jullie en voor iedereen die jullie genegen is!

Maar tegelijkertijd is dit ook een oproep. 71 000 gezinnen hebben in Vlaanderen in het voorbije jaar gekozen om lid te worden van Natuurpunt. Dat doen we niet zo maar. We hebben daar bewust voor gekozen. In ons dichtbebouwde Vlaanderen geraakt de natuur, ondanks natuurdecreten en mooie beloften, alsmear meer in de verdrukking. Het laatste natuurrapport laat daar geen twijfel over bestaan. Mensen blijven daar niet blind voor. Natuur en milieu zijn hot! Alleen blijken er nog altijd mensen te zijn die dat niet (willen) inzien. Daarom mogen we de natuur niet laten vallen, en daarom roepen we op om zoveel mogelijk mensen warm te maken voor onze zaak.

Natuurpunt is een vereniging die de belangen van de natuur op alle fronten verdedigt. Ook al is dat misschien niet altijd even duidelijk en zichtbaar. Achter de schermen, in de vergaderruimten en op overlegvergaderingen zorgen professionelen en vrijwilligers er samen voor dat natuur een stem krijgt. Op het terrein zorgen we voor beheer, studie en voor aankopen. En daarnaast probeert Natuurpunt een vereniging te zijn en mensen samen te brengen rond alle aspecten van de natuur.

Ik geloof dat we in onze afdeling het voorbije jaar een belangrijke stap voorwaarts gezet hebben. Ons ledenaantal steeg met bijna 15 %, het aantal activiteiten deed zelfs nog beter en vooral ... er waren telkens flink wat deelnemers op die activiteiten.

We zijn vastbesloten om op deze weg verder te gaan. Ons doel, meer natuur voor iedereen willen we in 2008 concreet gestalte geven door het verwerven van natuur. Dat lukte de laatste jaren slechts met mondjesmaat, maar we zullen U wellicht in het volgende nummer van het Bieteutje heuglijk nieuws kunnen brengen.

Het past hier ook een woord van dank uit te spreken naar alle vrijwilligers van onze afdeling toe. Er zijn menen die zich gewoon heel gewetensvol en

zonder vragen te stellen inzetten, die initiatieven nemen en op die manier de werking van Natuurpunt Markvallei mee waarmaken. Zonder die vaste kern van vrijwilligers lukt het niet. Dank ook aan alle "stille" leden. Zij geven onze vereniging de armslag die we zo hard nodig hebben om ons verhaal hard te maken.

Iedereen van jullie kan zijn/haar stem in Natuurpunt Markvallei laten horen. We organiseren een verenigingsavond, gekoppeld aan een **algemene vergadering op 23 februari vanaf 20 uur in de Klapekster**. Dat is in de eerste plaats een gezellige bijeenkomst, maar daarnaast is er voor de leden ook gelegenheid om hun mening over de werking kenbaar te maken. Maar het is vooral de jaarlijkse feestavond van onze vereniging. Iedereen die het ooit meemaakte weet dat het een onvergetelijke avond wordt. Ons feestcomité zorgt steeds voor een mooie omkadering en een spetterende avond. U betaalt bij het binnenkomen € 5, en u hebt de hele avond vrij drinken en eten, dus zeker niet te missen.

Drej Oomen

**ALGEMENE VERGADERING + VERENIGINGSAVOND
23 FEBRUARI OM 20 UUR IN DE KLAPEKSTER**

"Grote kuis" in De Klapekster

Alle helpers voor de "grote-kuis-dagen" zijn weer welkom in De Klapekster. Op volgende dagen wordt De Klapekster weer van boven tot beneden en in alle hoekjes grondig schoongemaakt:

Dinsdag 8 januari vanaf 9.00u
Woensdag 26 maart vanaf 9.00u

Vrijwilligers die zich nog willen melden voor de wekelijkse kuisploeg mogen nog steeds contact opnemen met May Jacobs (woningenmartens@hotmail.com of 03 315 82 09)

1. Inleiding en overzichtje:

Met dit artikeltje wil ik jullie een verslagje aanbieden van de werken die uitgevoerd zijn op de gronden die Natuurpunt Markvallei in beheer heeft.

Ik wil bij het overlopen van de werken ook zeer summier het nut van de uitgevoerde werken toelichten.

Natuurpunt Markvallei heeft in totaal **17ha37a98ca** natuurgebied in beheer. Deze gronden liggen voor het grootste gedeelte in het erkende natuurreservaat "Halsche Beemd en Pimpernelhooilanden". Deze naam wil in de praktijk zeggen dat die gronden voornamelijk gelegen zijn in de vallei van het Merkske en de vallei van de Mark. *(In deze totalen is het erkende reservaat "Bonte Klepper" net ten zuiden van de vaart, in Rijkervorsel niet mee opgenomen. Het beheer van dit pareltje gebeurt niet door onze afdeling.)*

Om gemakkelijker te kunnen werken hebben wij onze beheerde gronden verdeeld onder vijf deelgebieden:

- **HALSCHE BEEMDEN: 7ha19a64ca.** De gronden die Natuurpunt hier in eigendom heeft zijn allen gelegen langs het Merkske in de buurt van het gehucht Hal te Minderhout. Hier heeft onze afdeling zijn allereerste aankoop kunnen doen. Dit was in 1991 door, toen nog, de Wielewaal. Het gebied bestaat voornamelijk uit botanisch interessante hooilandjes, beekbegeleidende bosjes en natuurlijk het Merkske zelf.
- **FRANCKENBERG: 0ha84a28ca.** Dit stuk is gelegen langs de Mark ter hoogte van het Looi en bestaat uit een vrij leuk vochtig "pimpernelgrasland". Het grootste deel heeft natuurpunt in eigendom (in 1998-1999 gekocht) maar een deel van dit gebied is in eigendom van de gemeente Hoogstraten waarmee Natuurpunt een beheerovereenkomst heeft afgesloten.
- **ASPUTTEN: 6ha87a80ca.** Deze gronden zijn ook langs de Mark gelegen en situeren zich achter de Mosten. Onze eerste aankoop daar is in 2000 gedaan. Het gebied bestaat uit vrij droge tot vochtige

graslanden met kleine landschapselementen. Ook enkele stukken bos zitten al bij ons in eigendom.

- **PATERSWIEL:** Dit vochtige grasland is **1ha06a26ca** groot en is eigendom van de gemeente Hoogstraten. Ook hier heeft Natuurpunt een beheerovereenkomst met de gemeente afgesloten. Het perceel is gelegen langs de Mark achter de paters van Meersel Dreef.
- **LANGE BEEMDEN:** Dit grasland in wording is **1ha40a** groot en is gelegen aan de bosuil te Wortel. Het stuk wordt gehuurd van Flor Verschueren voor een symbolisch bedrag. Het eigenlijke beheer wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de JNM.

2. Uitgevoerde werken HALSCHE BEEMDEN:

Op onderstaand kaartje staan de beheerpercelen aangeduid die gebruikt worden in dit verslag.

MAAIBEHEER: De beemden (*dit zijn de plantenrijke, door grondwater gevoede natte graslanden in het gebied, perceel 1, 3, 4 & 5*) die in de Halsche beemden gelegen zijn worden normaal gezien 2 keer per jaar gemaaid waarna het maaisel afgevoerd wordt (maaisel afvoeren = voedingsstoffen afvoeren). Deze werken doen we om de graslanden

- **zo voedselarm mogelijk te houden.** Op voedselrijke graslanden kunnen minder plantensoorten voorkomen (wel meer biomassa) omdat de soorten die gespecialiseerd zijn in voedselrijke toestanden de andere soorten verdringen.
- **te voorkomen dat er een laag met afgestorven materiaal zich op de bodem opstapelt.** Deze laag met afgestorven materiaal zorgt ervoor dat planten slecht kunnen kiemen en werkt verzuiming van het grasland in de hand door soorten zoals Grote brandnetel.
- en om ervoor te zorgen dat de **graslanden kort de winter ingaan.** Als de vegetatie kort de winter uitkomt, hebben minder opdringerige plantensoorten meer kans om mee op te groeien of te kiemen.

De eerste keer is er gemaaid eind juni. De lage beemd (perceel 4) is niet gemaaid kunnen worden omdat het perceel te nat was om te bewerken, ook is er slechts een deel van de vlinderwei (perceel 1) gemaaid kunnen worden. Dit om dezelfde reden. De tweede keer is er gemaaid eind september.

Het maaien van de graslanden gebeurt door een gespecialiseerde loonwerker (met tractoren die via lagedrukbanden zijn aangepast aan natte stukken) omdat de beemden niet met gewone landbouwvoertuigen zijn te bewerken. Een deel van de lage beemd was in september nog steeds zo nat dat we dit werk hebben moeten doen met eigen leden en op de oude manier. Afzeisen (wel met de bosmaaier) en afdragen met de riek.

BEGRAZINGSBEHEER: Perceel 2 wordt beheerd als graasweide en als verbossingszone. Door het gebruik van runderen brengen we meer structuur in deze ruigte wat een meerwaarde betekend voor veel kleine diertjes die vaak afhankelijk zijn van veel structuur en variatie. De runderen waren in de beemden aanwezig van eind mei tot eind oktober. Twee kleine bedenkingen bij het begrazingsbeheer van dit jaar die we tegen het volgende seizoen moeten herbekijken.

- We hebben het gevoel dat er te veel runderen stonden (10 dieren) en/of dat er te vroeg is gestart met de begrazing.
- Een tweede nadeel van begrazing met runderen is dat die veel gebruik maken van aanwezige waterpartijen om in te rusten en hun behoefte te doen. Het gevolg is dat de aanwezige poel veel te voedselrijk en te vertrapeld aan het worden was. In oktober hebben we dan met

vrijwilligers de poel ook uitgerasterd. Een zeer voedselrijke (eutroof) poel met vertrappelde oevers is zeer negatief voor de aanwezige oever- en waterplantengroei en het dierenleven in het water (waaronder amfibieën waarvoor het gebied belangrijk is).

INFRASTRUCTUUR: Door de Halsche beemden loopt een wandelroute (oa, het laarzenpad passeert hier). Deze wandelroutes moeten regelmatig met de bosmaaier gemaaid worden, de aanwezige brugjes moeten regelmatig hersteld worden enz... Het begrazingsraster moet ook jaarlijks gecontroleerd worden. Uiteindelijk zijn de vrijwilligers van natuurland in 2007 ongeveer 10 dagen bezig geweest met de aanwezige infrastructuur.

NIETS DOEN: In sommige natuur is het het beste dat je niets doet. Dat doen we bijvoorbeeld in perceel 6. Dat perceel bestaat in hoofdzaak uit elzenbroekbos en oud populierenbos. In dat populierenbos hebben we enkele jaren geleden redelijke aantallen bomen geringd (het afkappen van de schors waardoor de sapstroom van de boom doorbroken wordt en deze op stam sterft) die nu bijna allen zijn gestorven. Deze open plekken zullen ingenomen worden door andere boomsoorten zoals Es en Zwarte els. De beekbegeleidende bossen met Es en Els zijn een meer natuurlijke situatie die ecologisch ook interessanter is.

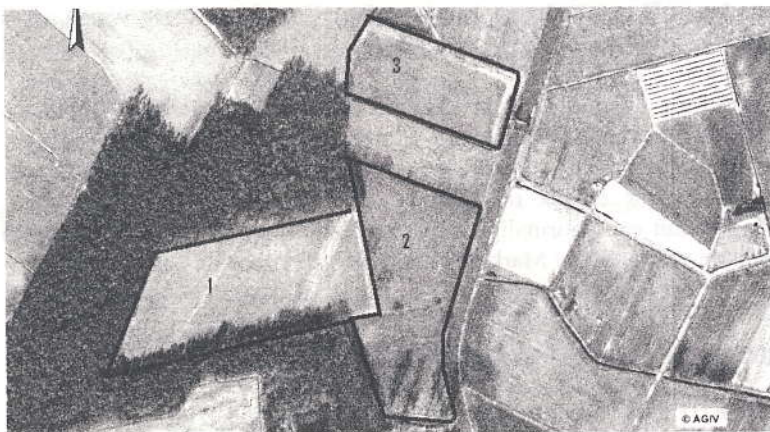
3. Uitgevoerde werken aan de FRANCKENBERG:

MAAIBEHEER: De gronden van de Franckenberg zijn om dezelfde redenen als de beemden van de Halsche Beemden gemaaid met afvoer van maaisel.

Het grasland is gemaaid eind juni en tijdens de eerste helft van september. De werken zijn uitgevoerd door een loonwerker.

4. Uitgevoerde werken aan de ASPUTTEN:

MAAIBEHEER + BEGRAZING: Alle graslandpercelen gelegen in het deelgebied Asputten zijn in 2007 gemaaid geweest. De werken die in dit deelgebied worden uitgevoerd zijn steeds in beheerovereenkomst met landbouwers.

-Beheerperceel 1 is nog steeds vrij voedselrijk en kan het best 2 à 3 keer per jaar gemaaid worden. Ook is er nog zeer veel witbol (een gras dat sterk

domineert) in het perceel aanwezig. Om witbol weg te krijgen kan men best beginnen maaien vroeg in het jaar (vb mei). Wegens het slechte weer en eventueel andere redenen is het perceel dit jaar slechts één keer, en dit zeer laat, gemaaid. De maaiwerken hebben in augustus plaatsgevonden. Dit perceel krijgt op het einde van het jaar ook nog een nabegrazing met paarden. Dit om het grasland zeer kort de winter uit te laten komen. In 2007 is deze nabegrazing gebeurd door 3 paarden die er in oktober en november gegraasd hebben. Om deze begrazing toe te laten is er nog twee dagen door vrijwilligers aan de infrastructuur gewerkt (onder verzetbaar raster maaien en raster herstellen).

-Beheerperceel 2 wordt beheerd als hooiweide. Een hooiweide is een grasland dat één keer per jaar wordt gehooid en dat daarna gebruikt wordt als graasweide. Door deze vorm van beheer wordt er nog steeds voedsel van het perceel verwijderd (de maaibeurt) maar later op het seizoen blijft men, via de begrazing, meer structuur behouden wat dan weer goed is voor de aanwezige kleine fauna.

De maaibeurt is uitgevoerd in juni waarna er een begrazing is gestart door zes runderen. Deze runderen waren op het perceel aanwezig vanaf begin augustus tot eind oktober.

-Beheerperceel 3 is dit jaar twee keer gemaaid (juni en oktober). Botanisch gezien is dit het mooiste grasland van de drie. Dit perceel was vroeger echter een maïsakker. Toen we het perceel aankochten was het omgevormd naar engels raaigrasland. Het verschijnen van een mooi grasland vanuit een voormalige akker verduidelijkt zeer goed de potenties die er in de vallei van de Mark nog aanwezig zijn voor de natuur.

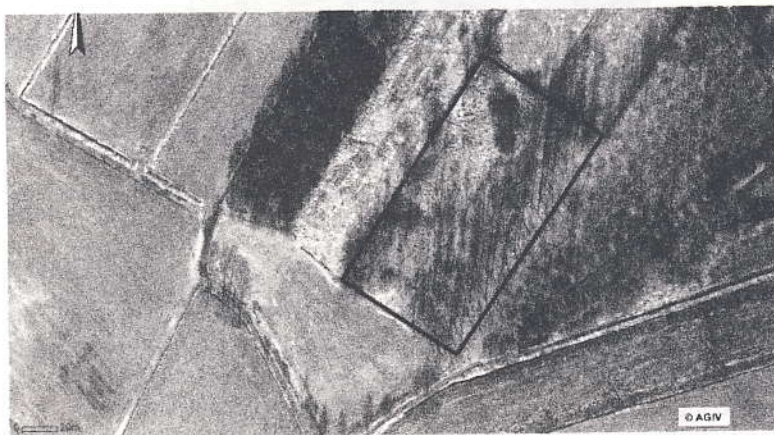
5. Uitgevoerde werken aan het PATERSWIEL:

MAAIBEHEER: De gronden van het Paterswiel zijn om dezelfde redenen als hierboven gemaaid met afvoer van maaisel.

Het grasland is gemaaid in juni en in oktober. De werken zijn uitgevoerd via een beheerovereenkomst met een landbouwer.

6. Uitgevoerde werken aan de LANGE BEEMDEN:

MAAIBEHEER: Het perceel aan de Lange Beemden wordt één keer per jaar gemaaid. De JNM heeft, naar jaarlijkse gewoonte, deze beheerswerken ook dit jaar weer uitgevoerd. Het perceel moet handmatig gemaaid worden (met bosmaaier en/of motorcultuur) en met hooirijven- en vorken afgevoerd worden. Dit perceel kan niet machinaal afgewerkt

worden daar er te veel stronken van oude populieren aanwezig zijn. De werken zijn dit jaar uitgevoerd eind oktober.

7. Eigenlijk is het artikeltje klaar maar toch nog even dit.

* Natuurpunt Markvallei heeft dit jaar twee halve werkdagen doorgebracht op domeinen van het Agentschap voor Natuur en Bos. In juli waren er een 10tal personen boomopslag aan het verwijderen op het heideperceel te Wortel Kolonie en tijdens de dag van de natuur waren er een 10tal vrijwilligers fijnspaar aan het verwijderen aan de Bolkse beek.

* Nog een kleine dankbetuiging naar volgende personen lijkt me wel op zijn plaats:

- Drej Oomen: Conservator van het Paterswiel,
- Stijn Leestmans: Conservator van de Lange beemden en
- Jack Govaerts: Conservator van de Halsche Beemden, Asputten en Franckenberg.
- Al de vrijwilligers die zich ook dit jaar weer volledig belangeloos hebben ingezet in onze (kleine maar belangrijke) natuurplekjes.
- Flor Verschuere en de Gemeente Hoogstraten voor de gronden die ze aan ons in huur of in beheer geven.

* Volgende beheersactiviteit : 1 maart om 09.00 Halsche-Beemden

Bart Hoeymans

natuurpunt Markvallei

**WELKOM in het bezoekerscentrum
DE KLAPEKSTER.**

**Elke zondag open
vanaf 13 uur**

**Verenigingslokaal Natuurpunt Markvallei en JNM Markvallei
Drankgelegenheid/terras
Jan Spannenburgmuseum
bezoekersruimte
tentoonstellingen
cursussen
lezingen
vergaderingen**

Contact:

Voorzitter Natuurpunt: Drej Oomen – 03 315 02 45

De Klappekster: Koen Verschueren – 03 314 24 15

Cursus Natuur in de Tuin

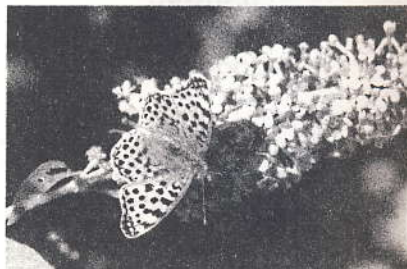
De natuur laat zich niet opsluiten in reservaten en natuurliefhebbers willen haar ook graag zo dicht mogelijk in de buurt. Het lappendeken van Vlaamse tuinen biedt een ideaal leefgebied aan tal van dieren en planten en is een bron van inspiratie, rust en verwondering voor groene harten. In de cursus 'Natuur in de tuin' leer je alles over de bijzondere zoogdieren, vogels, amfibieën en insecten die je in je tuin kan tegenkomen en de inheemse planten die er een plaatsje verdienen. Je krijgt er ook tal van handige tips om van je tuin een prachtig stukje natuur te maken, waar mens en dier zich thuis voelen.

Datums : woensdag 20 febr. (planten)
 woensdag 27 febr. (insecten)
 woensdag 5 maart (zoogdieren en amfibieën)
 woensdag 12 maart (vogels)
 woensdag 19 maart (ecologische moestuin)
 telkens van 19.30 tot 22.30

Lesgevers : Joeri Cortens en Koen Leysen (Natuurpunt Educatie)
 Dirk Govaerts (Widar, VELT op 19 maart)

Kostprijs : 30 EUR voor leden
 40 EUR voor niet leden

Inschrijven : Bij Wim Verschraegen voor **1 februari 2008**
 (ingridwim@hotmail.com of 03 314 47 75)

Kleine Parelmoer, tuin Minderhout, 2006
(Foto: Wim Verschraegen)

Vogels voeren en beloeren

Telweekend op 2 en 3 februari 2008

Hoe tellen?

Na het voeren een half uurtje of iets langer tellen levert reeds genoeg gegevens op om een goed beeld te vormen van de vogelrijkdom in je tuin. Noteer per soort het grootste aantal dat je op hetzelfde moment hebt geteld op of nabij de voederplaats.

Een voorbeeld: op 3 februari zie je op 9u34 drie koolmezen op de plank, op 9u58 vier op de plank en 1 aan de vetbol, op 10u geen en op 10u13 vier. In dit geval tel je vijf koolmezen.

Je hoeft niet op beide dagen waar te nemen! Maar het mag.

Het is niet de bedoeling om overvliegende vogels te tellen of vogels die ver van je voederplek in veld, akker of bomen rusten.

Je telgegevens e-mailen, faxen of verzenden

Je telgegevens kan je ook per e-mail, fax of met de post verzenden. Je kan het telformulier downloaden op www.natuurpunt.be. Bewaar het word.doc op je harde schijf, vul het in, benoem het en stuur het dan als attachement aan een e-mail naar wim.vandenbossche@natuurpunt.be.

Je kan het ook faxen naar 015 42 49 21 of sturen naar Natuurpunt, voeren en beloeren, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Tips voor het voeren

- Voederen mag op bescheiden schaal het hele jaar (bijvoorbeeld met zaden), maar het is pas echt nodig als het langdurig vriest en/of sneeuwt.
- Voeder niet teveel tegelijk en liefst 's ochtends (na een lange, koude nacht hebben vogels behoefte aan een stevig ontbijt) en tegen het einde van de middag (zo kunnen ze de nacht doorkomen). Overdag voederen kan muizen en ratten aantrekken.
- Geef geen voedsel waarin zout is verwerkt. In de kaas en het brood dat je voedert zit al meer dan genoeg zout.
- Voeder zeker geen margarine of boter, die werken als laxemiddel.
- Voedsel dat makkelijk bevriest, zoals appels, voeder je best als geheel en niet in kleine stukjes.

- Voeder nooit vet en pinda's in de tijd dat vogels jongen hebben! De jongen van de meeste zangvogels eten insecten.

Water

In de winter is water even belangrijk als voldoende voedsel. Wanneer het gesneeuwd heeft, is het niet nodig voor water te zorgen. De vogels komen dan aan vocht door van de sneeuw te pikken. Bij vorst zet u best een bakje met water buiten (nooit zout in het water doen).

Waar is de tuinzwerfer gebleven?

Vrienden van de natuur

HOVENIER

Nog zit de vorst tien centimeter
diep in de grond, toch naast zijn schoenen
al sprietten groen van sneeuw klok, krokus.

Hij snoeit wat hoger werd dan hem, de vlinder-
struik tot op de schijnbaar dode stam.

Van zeven zwanen ziet hij op hun roep
de vorkvlucht boven naar het noorden.

Nog hoger denkt hij zich planeten en
nog kouder, verder, sterren, overdag
onzichtbaar, en de grenzen van 't heelal.

Van daar ziet hij zich staan: een kruin,
verwaaide haren, een snoeischaar in
de hand, en naast de schoenen

die toefjes prille spriet net niet vertrapt.

C. O. Jellema

11de editie van de ANKONA-ontmoetingsdag

ANKONA is de ANTwerpse KOepel voor NATuurstudie.

De volgende ANKONA-ontmoetingsdag heeft plaats op zaterdag 9 februari 2008 in het provinciehuis van Antwerpen.

Deze ontmoetingsdag is de jaarlijkse samenkomst van verenigingen en vrijwilligers die actief zijn rond natuurstudie in de provincie Antwerpen. Het programma staat in het teken van 'laagdrempelige inventarisatiecampagnes'. Je kunt deelnemen aan workshops, lezingen volgen en info- en boekenstands van (natuur)verenigingen bezoeken. Iedereen die zich nauw betrokken voelt bij de natuur en op de hoogte wil blijven over recente natuurstudies in de provincie Antwerpen is welkom op deze ontmoetingsdag.

Programma:

In de voormiddag kun je deelnemen aan drie verschillende workshops en in de namiddag staat de presentatie van een aantal laagdrempelige inventarisatiecampagnes van 2007 op het programma, zoals de 'Gewriemel zonder piemel'-actie, de natuurkalender, de tuinvlindertellingen en het 'Vogels voeren en beloeren-telweekend'. Daarop volgt een debat met als titel 'Laagdrempelige inventarisatiecampagnes, zijn ze (wetenschappelijk) zinvol?'. Moderator is Em. professor Dr. Rudi Verheyen.

Inschrijven:

Deelname is gratis maar inschrijven is verplicht (en kan nog tot 31 januari 2008). Meer info vind je op de ANKONA website <http://www.ankona.be/>

Ken je het driemaandelijks ANKONA-tijdschrift 'ANTenne' nog niet?

Neem dan een kijkje op hun website (rubriek 'nieuwsbrieven') waar je de vorige vier nummers van 2007 kan raadplegen. Wil je je gratis hierop abonneren voor 2008 en 2009 vul dan het elektronisch registratieformulier tegen 20 januari 2008 in.

http://www.provant.be/nieuwsbrieven/leefomgeving/natuur_en_bos/koepel_voor_natuurst/nieuwsbrief_antenne.jsp?referer=tcn:7-9969-64&modulereferer=tcn:7-9969-64

Voor meer info:

Koen Cuypers, e-mail: ankona@pih.provant.be

Proevertje

Gisteren was het een hoogdag
niet omwille van een zondag
want er werden bessen geplukt
rechtstreeks van de struik gerukt.

Vier hoopvolle mannen
liepen rond met lekkere plannen
"Sleedoorn" was het toverwoord
in dit prachtige Heure-oord.

Vandaag is het tijd om te brouwen
een drankje om van te houwen
bessen worden netjes gewassen
de keuken staat vol plassen.

De mooiste bolletjes worden getraceerd
en op de bodem van een flesje geplaceerd
De blauwe bessen krijgen nu een witte snoet
want ze worden ruim met suiker gezoet.

Na al dit harde werken en zwoegen
mogen we de jenever toevoegen
een glaasje nippen kan nog net
voordat de fles wordt weggezet.

Twee maanden kijken we nu vol goesting uit
naar het resultaat uit die fles zijn tuit.
Begin december is het moment suprême
voor sleedoornsap crème de la crème.

Bart Royens

Trektelegevens Castelreese Heide 2007

Geteld van 21 augustus tot 15 november

Getelde tijd : 269,75 uur

Totaal aantal vogels : 171.287 expl.

10,6 vogels/minuut

101 soorten

AALSCHOLVER	6940
APPELVINK	2
BARMSIJS	1
BEFLIJSTER	11
BLAUWE KIEKENDIEF	5
BLAUWE REIGER	35
BOERENZWALUW	17718
BOKJE	1
BOOMLEEUWERIK	308
BOOMPIEPER	109
BOOMVALK	8
BR. KIEKENDIEF	2
BUIZERD	322
DUINPIEPER	2
DWERGMEEUW	1
FITIS	1
GAAI	29
GANS SPEC	631
GEELGORS	14
GELE KWIK	58
GIERZWALUW	1
GOUDHAANTJE	2
GOUDPLEVIER	21
GOUDVINK	3
GRASPIEPER	2812
GRAUWE GANS	2524
GROENLING	148
GROENPOOTRUITER	4
GROTE BONTE SPECHT	5
GROTE GELE KWIKSTAART	14
GROTE LIJSTER	202
GROTE PIEPER	1
GROTE ZILVERREIGER	17
GORS SPEC	1
HAVIK	1

HEGGENMUS	54
HOLENDUIF	479
HOUTDUIF	54112
HUISZWALUW	2221
KAUW	1628
KEEP	1758
KEVI	1455
KIEVIT	1686
KLAPEKSTER	1
KL.MANTELMEEUW	24
KLEINE RIETGANS	25
KLEINE ZWAAN	13
KNEU	775
KNOBBELZWAAN	6
KOKMEEUW	752
KOLGANS	928
KOOLMEES	260
KOPERWIEK	11096
KRAKEEND	4
KRAMSVOGEL	5007
KRUISBEK	59
KUIFMES	1
MEREL	16
OEVERZWALUW	77
OIEVAAR	29
ORTOLAAN	1
PAAPJE	7
PIMPELMES	316
PUTTER	65
RIETGANS	176
RIETGORS	605
RINGMUS	200
RODE WOUW	1
ROEK	178
ROODBORST	2
ROSSE VLEERMUIS	1

ACTIVITEITENKALENDER

zondag 6 januari 2008

NIEUWJAARSWANDELING

Traditiegetrouw houden we vandaag onze nieuwjaarswandeling, gevolgd door een kleine nieuwjaarsreceptie aangeboden door Natuurpunt. De receptie duurt tot 13.00u, daarna begint de gewone zondagsopening. U kan dus gerust blijven.

Waar ? Wanneer? De Klapekster om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 8 januari 2008

GROTE KUIS DE KLAPEKSTER

Waar? Wanneer? 9.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: May Jacobs (03 315 82 09)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 8 januari 2008

VERGADERING MUSEUMWERKGROEP

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Dreij Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 11 januari 2008

FOTOLEZING

Deze avond brengt Ria Van Aelst samen met Jos, May en Jaak een impressie van hun Mexicoreis in oktober jl. Het worden onvergetelijke beelden en verhalen van de Mayacultuur en het leven in Mexico.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 11 januari 2008

VELT VERGADERING

Op deze bestuursvergadering is iedereen welkom die geïnteresseerd is in het reilen en zeilen van de plaatselijke VELT-afdeling. Er wordt gestart met de recent uitgebrachte film 'Our Daily Bread' van de Oostenrijker Nikolaus Geyrhalter die ons op een pakkende en onthutsende wijze toont hoe ver de moderne voedselindustrie verwijderd is van de ecologische visie. Nadien wordt de film besproken. Tijdens de pauze is er een terugblik op 2007, presentatie van het jaarprogramma 2008, uitwisseling van ideeën en suggesties. Tevens wordt gezorgd voor een hapje en een drankje.

Waar ? Wanneer? 20.00u refter van de basisschool 'De Wijsneus' in Wortel (ingang via Kerkpad).

Kosten? Leden gratis, niet-leden betalen 2,50 Euro.

Verantwoordelijke: Huibrecht Provoost (03 314 38 16)

Organisatie: Velt-Noorderkempen

zaterdag 12 januari 2008

JNM STRIJBEKSEHEIDE

Strijbeekse winterpret

Waar ? Wanneer? 13.30u Kerk Meerle met de fiets (einde 16.30u)

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (snoek-visserke@hotmail.com of 0477 66 66 75)

Organisatie: JNM Markvallei

dinsdag 22 januari 2008

VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 25 januari 2008

FOTOLEZING

Onze tweede vrije lezing van onze leden. We krijgen een drietal reportages over de reizen die in de voorbije zomer werden gemaakt. We worden meegenomen naar Roemenië, Denemarken en een fietstocht doorheen Frankrijk ofwel een verhaal over ecologisch reizen.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

weekend 2-3 februari 2008**VOGELS VOEREN EN BELOEREN**

Het jaarlijkse telweekend van de vogels in onze tuinen maakt tevens het begin van onze cursus Natuur in de tuin. Meer info elders in deze Bieteut. Om mee te doen met het telweekend kan je gebruik maken van de folder uit Natuur.blad of van de folders die in De Klapekster liggen.

zondag 3 februari 2008**ZONDAGSWANDELING**

Deze morgen doen we het Vagebondpad in Merksplas kolonie.

Waar ? Wanneer? Kapel Wortel kolonie om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 8 februari 2008**FOTOLEZING**

Tijdens de laatste fotolezing van dit seizoen brengen we samen met Stijn Leestmans en Vicky Mertens een bezoek aan Alaska, een gebied dat niet zo direct in ieders bereik ligt, maar waar de natuur ons heel wat te bieden heeft.

Waar ? Wanneer? 20.00u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 9 februari 2008**JNM - SAEFTINGHE**

Modderploeteren in Saeftinghe

Waar ? Wanneer? 8.00u STIPT! aan het lokaal in Wortel, einde voorzien rond 15.00u

Wie? ini's (+ 12 jaar)

Kosten? 12-16 jaar: 4 euro, 16+: 6,50 euro

Meebrengen? extra kledij, handdoek, doe zeker slechte kleren aan, reserve schoenen, laarzen, koek & drinken!!, boterhammen, dit alles doe je het best in een waterdichte rugzak!!!!

Inschrijven? voor **30 december** bij Arnold Wittenberg (03 315 00 17 of arnoldwittenberg@gmail.com)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 17 februari 2008**SNOEILES**

Dirk Govaerts geeft richtlijnen voor de wintersnoei van 'grootfruit'. Breng je snoeischaar mee want het wordt een praktijkles.

Waar ? Wanneer? 9.30u aan Dorpsgemeenschap Widar, Lipseinde 43 te Merksplas (einde 11.30u)

Inschrijven? Bij Jan Horsten (03 314 22 55 of info.noorderkempen@velt.be)

Kosten? Gratis voor leden, niet-leden betalen 2,5 Euro.

Verantwoordelijke: Edward Moerman (03 297 30 87)

Organisatie: Velt-Noorderkempen

dinsdag 19 februari 2008 VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

woensdag 20 februari 2008**CURSUS NATUUR IN DE TUIN**

Vandaag begint de cursus Natuur in de Tuin. Voor volgende data of meer info zie elders in deze Bieteut.

Waar? Wanneer? 19.30u in De Klapekster.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 23 februari 2008**ALGEMENE VERGADERING
VERENIGINGSVOND**

De jaarlijkse feestavond van onze vereniging. Iedereen die het ooit meemaakte weet dat het een onvergetelijke avond wordt. Ons feestcomité zorgt steeds voor een mooie omkadering en een spetterende avond. Zeker niet te missen!

De avond wordt gestart met de algemene vergadering. De gelegenheid voor alle leden om vragen te stellen aan het bestuur of suggesties te doen voor het komende werkjaar.

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Kosten? 5 euro voor een avond met drinken en hapjes

Verantwoordelijke: Het feestcomité

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

zondag 24 februari 2008

**NATUUR IN DE TUIN
INSECTENHUISJES**

Workshop insectenhuisjes maken

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: Ria Van Aelst (03 315 74 41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 29 februari 2008

JNM VERGADERING

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Dries Van den Keybus

(dries_vdkeybus@hotmail.com of 0473 60 65 06)

Organisatie: JNM Markvallei

zaterdag 1 maart 2008

BEHEERSWERKEN

Deze morgen hebben we ons werkmoment van dit kwartaal. We pakken vandaag de Halsche Beemden aan.

Waar? Wanneer? 9.00u aan de Halsche Beemden.

Verantwoordelijke: Drey Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 2 maart 2008

ZONDAGSWANDELING

Deze morgen trekken we naar de Strijbeekse Heide en naar de Bleke Hei. De lente kondigt zich aan en de natuur brengt al nieuw leven.

Waar? Wanneer? Kerkplein Meerle om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 2 maart 2008

**NATUUR IN DE TUIN
VETBOLLEN MAKEN**

Workshop vetbollen en winterhapjes maken voor in de tuin

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster (einde 17.00u)

Verantwoordelijke: Dries Van den Keybus

(dries_vdkeybus@hotmail.com of 0473 60 65 06)

Organisatie: JNM Markvallei & Natuurpunt Markvallei

dinsdag 4 maart 2008

BESTUURSVERGADERING NP + JNM

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zaterdag 8 maart 2008

LEZING LANDLOPERIJ

Lezing over de historie van de criminaliteit en landloperij door de eeuwen heen door Jozef Bosch, voormalig directeur van de gevangenis.

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03 315 74 41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

Zondag 9 maart 2008

NATUUR IN DE TUIN

OORWORMENHOTEL

Workshop oorwormenhotel

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45) en Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 14 maart 2008

DEAD-LINE BIETEUT

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

zaterdag 15 maart 2008

NACHT VAN DE DUISTERNIS

Ook dit jaar willen wij bijdragen aan de nacht van de duisternis.

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 16 maart 2008

NATUUR IN DE TUIN

NESTKASTJES

Workshop nestkastjes maken

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

dinsdag 18 maart 2008 VERGADERING VERENIGINGSWERKING

Waar? Wanneer? De Klapekster om 20.00u

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 23 maart 2008

**NATUUR IN DE TUIN
LENTEBOEKET**

Workshop lenteboeket maken (uiteraard met een paasaccent)

Waar? Wanneer? 14.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: May Jacobs (03 315 82 09) en Ria Van Aelst
(03 315 74 41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

woensdag 26 maart 2008

GROTE KUIS DE KLAPEKSTER

Waar? Wanneer? 9.00u in De Klapekster

Verantwoordelijke: May Jacobs (03 315 82 09)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

maandag 24 maart 2008

BUSUITSTAP HAVEN

Natuur in de haven is geen loos woord, we mochten dat enkele jaren geleden al vaststellen. Intussen is er al heel wat veranderd in de haven en Geert wil ons dat zeker laten zien.

Waar? Wanneer? Karel Boomstraat Hoogstraten om 8.00u

Inschrijven? Voor 10 maart bij Jaak.

Kostprijs: JNM: 12 euro, leden NP 15 euro, niet-leden 18 euro.

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03 315 74 71)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zaterdag 29 maart 2008

AV NATUURPUNT NATIONAAL

We gaan trachten daar ook aanwezig te zijn.

zaterdag 5 april 2008

JNM ACTIVITEIT

Het nachtleven zoals het is ... Maxburg

Waar? Wanneer? 19.00u bij Tinne Segers (Sluiskensweg 4, Meer),
einde: 22.00u

Verantwoordelijken: Tinne Segers en Arnold Wittenberg
(arnoldwittenberg@gmail.com of 03 315 00 17)

Organisatie: JNM Markvallei

zondag 6 april 2008

ZONDAGSWANDELING

Vandaag verkennen we de Pampa en het Hoekeinde tussen Wortel en Merksplas.

Waar? Wanneer? De Klapekster om 9.00u

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03 315 71 85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

ZO WAS HET IN HEURE

(Najaarsuitstap 2007)

RUIGPOOTBUIZERD	1
SIJS	730
SLECHTVALK	4
SMELLEKEN	18
SMIENT	10
SPERWER	289
SPREEUW	21574
STAARTMEES	100
STORMMEEUW	66
TAPUIT	8
TJIFTJAF	21
TORENVALK	3
TURELUUR	3
TURKSE TORTEL	4
VELDLEEUWERIK	3208
VINK	26447

WATERSNIP	125
WATERPIEPER	1
WESPENDIEF	43
WILDE EEND	983
WINTERTALING	9
WITTE KWIK	367
WULP	39
ZANGLUISTER	1176
ZEEAREND	1
ZILVERMEEUW	19
ZILVERPLEVIER	3
ZWARTKOP	2
ZWARTE KRAAI	10
ZWARTE MEES	51

2 Jaar Schotland: Jef en Marian Leestmans-Coyne

Twee jaar geleden vertrok ik naar Schotland tijdens een loopbaanonderbreking en dit voor 2 jaar. Dit betekent dat ik nu dus zou terug komen, maar zoals jullie weten is dit niet het geval.

Is het hier dan zo goed dat ik niet meer naar Vlaanderen terug wil, of heb ik geen geld meer om mijn terugreis te betalen.

Misschien best eerst eens zeggen wat ik hier zoal gedaan heb, en ja dit is een tijdschrift van een natuurvereniging heb maar geen schrik natuur komt nog aan bod. Na wat zoeken naar een geschikt huis, werk voor Marian en het doorzoeken van jobaanbiedingen kwam ik er al vlug achter dat een job als consultant of zelfstandige in de natuursector niet zo vanzelf sprekend is, zeker niet voor 55 plusser wiens moedertaal niet het Engels is. Dat betekende terug naar het terugval programma namelijk trachten georganiseerde natuur- en cultuurreizen te doen, en doordat we een nogal groot huis gekocht hadden dit combineren met een B&B.

Het eerste jaar was dit uiteraard met veel leergeld maar gelukkig waren veel van mijn klanten bekende natuurliefhebbers en vrienden wat het wat gemakkelijker maakte en waarschijnlijk was het niet te slecht want vele kwamen het jaar daarop terug. De B&B was een andere zaak, het gebouw wilde niet echt meewerken want er was een lek juist boven de kamer die ik verhuurde als B&B en ondanks vele beloften van verschillende vakmensen kwam dit maar niet opgelost. Die vakmensen (loodgieters en bouwondernemers noem ik hier in Schotland nu altijd de Clan McManana, veel beloven maar nooit komen). Die ander Clan, MacKafka, heb ik al eens vernoemt en daar kom ik nog even kort op terug. Maar wonder boven wonder juist voordat het seizoen begon en de eerste groep geboekt was voor half mei was de lek gedicht, een ander dubbel raam gestoken was de oplossing.

Het eerste jaar huurde ik telkens een minibus maar ik rekende uit dat een minibus kopen toch goedkoper was dan er een huren zeker met daar bovenop een kleine eigen wagen kopen. Alleen had ik niet met McKafka rekening gehouden. Ik moest mijn rijbewijs omruilen voor een Brits en alhoewel ik in Vlaanderen een rijbewijs had voor personen vervoer en

zelfs vrachtwagens met opligger (waar de vroegere legerplicht al niet goed voor is) moest ik terug examen doen want ik was 45+ en indien je dan een rijbewijs wilde omruilen was dat met examen. Dus eerst theoretisch examen afgelegd waar ik tot mijn verassing vragen moest antwoorden over dubbeldekbussen maar ik was toch met glans geslaagd. Maar helaas voor mijn praktisch was MacKafka weer daar. Ik kwam met mijn minibus bij het examenbureau aan maar ik mocht geen examen afleggen want mijn minibus was maar voor 8 personen en het moest minimaal voor 10 personen zijn, de minimum afmetingen klopten wel maar niet aan te doen het aantal zetels was onvoldoende. Het probleem was dat de organisatie die verantwoordelijk was voor het afleveren van rijbewijzen zei dat ik voor een minibus met 8 personen een Personenvervoer rijbewijs moest hebben maar dat de organisatie die instaat voor het afleggen van de testen geen minibus toelaat met minder dan 10 personen voor personenvervoer. Op mijn vraag hoe ik dat dan moest doen zei men dat ik maar een minibus moest huren om mijn examen af te leggen, helaas kan je geen minibus met meer dan 9 zitplaatsen huren indien je geen rijbewijs voor personenvervoer hebt. Enfin genoeg geklaagd ik geraak er wel uit op de een of andere manier.

Maar waarom kom ik niet terug, jullie weten nu al dat ik jullie toch wel mis en dat geld dan dubbel voor mijn zonen. Daarvoor zijn 2 redenen. Een is de reorganisatie op mijn vroegere werk en mijn beslissing om mijn standplaats aan Bart H. te geven waardoor ik toch niet naar mijn eigen streek terug kan en ik naar Limburg zou moeten voor een job waarvan niemand mij kan zeggen wat die zal zijn. En twee, en dat is dan de positieve rede, het moest hier in Schotland maar niet zo mooi zijn. En daar kom ik dan terug op de natuur.

Vogels zitten hier veel minder dan in Vlaanderen maar het zijn wel "speciallekes" ik heb een Visarendnest op 5 km van mijn huis en korhanen op wandelafstand. De Watersnip komt baltsen over mijn huis en in het natuurgebied tegenover mijn huis wordt het aantal watersnippen op 450 broedkoppels geschat.

In het lijstje gezien vanaf mijn huis vind je onder andere; Steenarend, Visarend, Velduil (ook baltsend boven mijn huis evamals de reeds vermeld watersnip), Bosuil, Kerkuil, Klapexster (jawel), Pestvogel, Schotse Kruisbek, Smelleken, Distelvink, Barmsijs, Beflijster, Slechtvalk,

Rode Patrijs, Sprinkhaanrietzanger, rietzanger, Houtsnip, 5000 Kleine Rietgans op 3 uur tijd en niet te vergeten reeën, edelhert en vos.

In het weiland tegenover mijn huis vind je dan tussen de broedende kieviten, scholeksters en watersnippen Gevlekte Orchis, Noordse rietorchis en Welriekende Nachtorchis. Die staan dan weer tussen de massaal aanwezige Blauwe Knoop en de mooie Melancholische Distel (echte Nederlandse naam is Ongelijkblaadige Distel maar ik verkies de Engelse naam).

Maar dat is niet het voornaamste, dat het is dat gevoel van ruimte. Indien ik de baan oversteek tegenover mijn huis moet ik 40 km wandelen over de bergen om een volgend huis of weg tegen te komen en dat is juist hetzelfde indien ik achter mijn huis vertrek. Dat betekent niet dat ik helemaal afgelegen woon want ik woon juist op de rand van een dorp met alles erop en eraan (behalve een bakker maar die vind je hier nergens dus bak ik mijn eigen brood). Ik heb hier zelfs terug een volleybalploeg gevonden. En die ruimte gekoppeld met een gevoel van vrijheid is iets dat ik hard zal missen.

Natuurlijk mis ik de mensen in het Hoogstraatse en zeker mijn zonen maar er gaat geen dag voorbij of ik lees verschillende mails van jullie en ik ben er ook achter gekomen dat kwaliteit geldt boven kwantiteit.

Kom ik dan nooit meer terug.... Ik weet het echt niet.... Mijn zaak begint te draaien en ik zit nog vol met uitbreidingsplannen maar 5 jaar geleden wist ik ook niet dat ik nu in Schotland zou zitten.

In ieder geval aan allen een Zalig Kerstfeest, of winterwende feest en een Gelukkig Nieuwjaar.

Jef Leestmans

Afrikadag vogelrevalidatiecentrum Zundert

De stichting Aljamdu organiseert voor donateurs en belangstellenden een gezellig samenzijn in Afrikaanse sfeer op zondag 27 januari a.s. van 13.00 tot 17.00 uur in het Vogelrevalidatiecentrum Zundert, Luitertweg 36 a, 4882 TD Zundert.

Wij nodigen u van harte uit daarbij aanwezig te zijn. Er is getracht een leuk programma samen te stellen. Onder andere zal er een workshop Afrikaanse dansen worden gehouden, er is Afrikaanse muziek, natuurlijk is er informatie over de activiteiten van de Stichting Aljamdu en er zullen nog wat Afrikaanse sieraden e.d. worden verkocht ten bate van de door de stichting te ondersteunen projecten. Tevens is er foto en filmmateriaal van Afrika en natuurlijk vooral van Aljamdu. En wilt u onder het genot van een kopje koffie of een drankje en een hapje eens gezellig bijpraten dan is daarvoor ook alle gelegenheid.

Het Vogelrevalidatiecentrum heeft geheel belangeloos de accommodatie ter beschikking gesteld. Voor belangstellenden is er natuurlijk tevens gelegenheid een kijkje in het Vogelrevalidatiecentrum (volières, tuin) te nemen.

Wij rekenen op uw komst.

Bestuur van de Stichting Aljamdu,
Gert van der Hart,
Mieke Adriaensen,
Gert Bouwmeester.

Gert van der Hart was onlangs in De Klapekster te gast voor een dialezing over zijn reizen van het afgelopen jaar. Hier kreeg men alvast enkele foto's te zien van het schooltje dat de stichting Aljamdu ondersteunt. Wil je alvast meer informatie, neem dan een kijkje op www.aljamdu.com.

Vrienden van de natuur

GEHEIM

Kinderen leggen dennenappels in en kring
En in het midden een vergeeld blad.

Eensklaps zijn ze weg,
Ik ben alleen op een berg in september.

De lucht is helder, elk geluid hoorbaar:

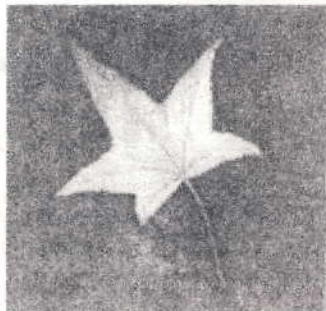
Het lawaai van de fabriek, de hond die blaft,
Geroep van bessenplukkers in het dal.

Wat ze verborgen zal ik nooit weten -

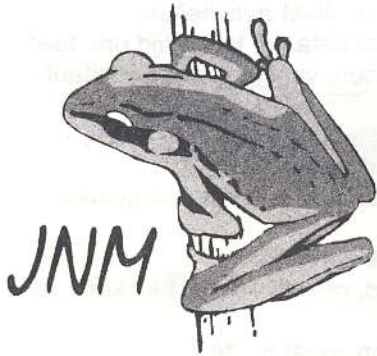
Misschien een bij of een mus of
een kaak van een dood dier.

Het blad is geel en licht op in de zon.
Het is zwaar als een eikentafel.

Lars Lundkvist

PINITEUT

Voorwoord

Dag piepers, ini's & alle andere,

Wanneer jullie deze Piniteut in de bus krijgen, zullen de examens er waarschijnlijk wel op zitten voor de meesten. Na deze superdrukke periode is het weer tijd voor spetterende JNM-activiteiten. Sommigen hebben hun lidgeld nog niet betaald. Hoog tijd om daar werk van te maken! Hoe je dit moet doen, vind je in deze Piniteut.

Wat staat er nog in?

- Een artikel over "Energie uit wind".
- Het nieuwe 'bestuur' van JNM-Markvallei wordt voorgesteld.
- Stef is in zijn pen gekropen.
- Het nachtleven van de uilen komt aan bod.
- En nog een mega coole wedstrijd: restyle de JNM-kikker!

Zoals jullie misschien al gezien hebben, staat bij de activiteitenkalender de datum voor het kamp al vermeld. Maar voor het zover is, verschijnt er weer een nieuwe Piniteut. Daarom zoek ik nog enkele artikeltjes of leuke verslagen. Maar het mogen ook foto's, tekeningen, ... zijn!

Tot de volgende activiteit!

Arnold
Wittenberg

Lid worden/blijven van JNM-Markvallei

Hoe?

Lid worden van JNM gebeurt door éénmaal per jaar onderstaand bedrag over te schrijven op rekeningnummer **001-2280592-04** van JNM, Kortrijksepoortstraat 192 te 9000 Gent. Vermeld daarbij je naam, geboortedatum, telefoonnummer en/of GSM-nummer en e-mailadres.

Introductielid	Het eerste jaar dat je lid wordt (7-25 jaar)	€ 5,00
Pieplid	Van het tweede leerjaar t.e.m. het zesde leerjaar (je moet 7 jaar zijn voor januari van het lopende werkjaar*)	€ 15,00
Piepbijlid	Je broer/zus is ook pieplid	€ 9,50
Inilid	Van het eerste middelbaar t.e.m. het derde middelbaar (je moet 12 jaar zijn voor januari van het lopende werkjaar*)	€ 15,00
Inibijlid	Je broer/zus is inilid of gewoon lid	€ 9,50
Gewoon lid	Vanaf het vierde middelbaar (je moet 15 jaar zijn voor januari van het lopende werkjaar*)	€ 15,00
Gewoon bijlid	Je broer/zus is inilid of gewoon lid	€ 9,50
Steunlid	Je bent ouder dan 25 jaar	€ 15,00
Instelling	Instelling of bibliotheek (Kikkertje+Euglena+Bertram)	€ 30,00

* Een werkjaar loopt gelijk met een schooljaar. Dit loopt dus van 1 september tot 31 augustus.

Waarom zou ik nu lid worden van deze vereniging?

- Je mag deelnemen aan onze fantastische activiteiten, daarbij ook gebruik maken van het materiaal EN genieten van de heerlijke **groepssfeer** die er altijd heerst. Iedereen deelt zijn **natuurkennis** met jou, en jij de jouwe met hen. Je kunt ook samen met andere JNM'ers **actie** voeren voor het milieu.
- Je bent **verzekerd** tegen mogelijke ongevallen op activiteiten.
- Je geniet **10% korting** in de JNM-winkel, waar je een groot aanbod aan zoekkaarten, tabellen, boeken, excursiemateriaal, verrekijkers... kan vinden.

- Je ontvangt **Euglena** (voor inileden en gewone leden), 't **Kikkertje** (voor piepleden) en meestal ook een speciaal tijdschrift van de afdeling zelf. Deze tijdschriften op 100% recyclagepapier bulken uit van de informatie, spelletjes, leuke artikels in verband met natuur, milieu en jeugd.
- Je mag elke zomer kiezen uit een hele hoop schitterende nationale en afdelingskampen.

Dries

Het nieuwe JNM bestuur

Na jaren van alleenheerschappij werd mijn baard wat te grijs voor JNM en mocht ik, als oude sok zijnde, opkrassen. Een nieuwe voorzitter stond echter te trappelen om mij te doen vergeten, een voorstelling van die nieuwe leider, en zijn team dringt zich dus op:

Voorzitter: Dries Van den Keybus

Zijn leerlingen noemen hem achter zijn rug "den body", maar in de JNM houden we het bij "den Dries". Den Dries zit al van zijn acht jaar in JNM, en alleen daarom zal hij een geweldig voorzitter zijn. Dit jaar bewees hij als kampvoorzitter al dat hij over de benodigde organisatorische vaardigheden beschikt om alles in goede banen te leiden.

Secretaris: Loes Verbraeken

Loes krijgt er niet genoeg van en blijft verslagen schrijven dat het een lieve lust is. Dit jaar neemt ze ook de verslaggeving op de website erbij (www.jnm.be/markvallei), bewonder dus ook zeker daar haar schrijfsels.

Bovendien vertegenwoordigt Loes ons (als Rijkevorselnaar!) ook in de Jeugdraad van Hoogstraten, respect!!!

Ping: Wout Opdekamp

Dit jaar weigerde Wout een functie als minister van begroting om zich in zijn laatste jaar wederom bezig te houden met centjes van JNM Markvallei. Dit jaar zorgde Wout er voor dat KBC zijn overschrijvingsformulieren moest aanpassen omdat het aantal nullen van het bedrag op de Markvallei-zichtrekening er niet meer op pasten. We hopen dat Wout deze trend zal verder zetten...

Matras: Koen Van Aert

De vorige Matras werd gepromoveerd tot voorzitter (dat belooft voor de toekomst), dus zochten we er een nieuwe. Koen stond te springen om er voor te zorgen dat de tenten steeds netjes opgeplooid zullen worden, de tentpalen steeds in het juiste zakje zullen zitten en het lokaal (ook dat van Natuurpunt beweerde hij) steeds netjes gepoetst zal zijn. Veel succes!

Piepverantwoordelijke: Arnold Wittenberg

Arnold behaalde dit jaar zijn Brevet als "Animator in het Jeugdwerk", en wil dit jaar laten zien dat dat niet ten onrechte is. Behalve het piniteutje zal hij zorgen voor een boel piepactiviteiten boordevol ontspanning, spel, natuur, ...

Ini-verantwoordelijk: Liezelotte Brosens

Behalve piepactiviteiten dienen er ook activiteiten te zijn voor de ini's. Liezelotte zal net zoals Arnold zorgen voor ontspanning, spel, natuur, ... maar bovenal: Tracteurs!

Stef - oude knar- Bastiaansen

Energie uit de wind

Elke dag verbruiken we heel wat elektriciteit. Die komt in ons land vooral van warmtecentrales, door verbranding van aardolie en aardgas, en van kerncentrales. Ook de wind wordt gebruikt om elektriciteit te maken. Dat gebeurt met moderne windmolens of windturbines.

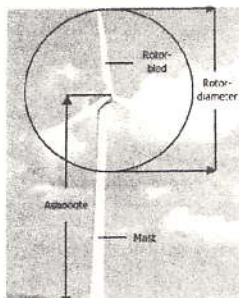
Wist je dat:

- de 6 windmolens van Meer 6.200 gezinnen voorzien van stroom! (heel groot Hoogstraten)
- de hoogte van 1 molen 118 meter is, met 1 wiek dus naar boven.
- ze een vermogen hebben van 2000 kW.

Zo zit de windturbine in elkaar.

De windturbine bestaat uit 4 grote delen:

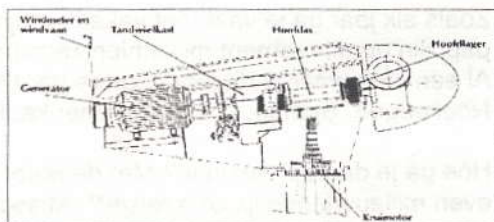
- de wieken
- de gondel
- de windvaan
- de mast

De wieken (of de rotor) vangen de wind op. Ze hebben een grote as. Moderne windturbines hebben 3 wieken. De diameter van de rotor kan tot 80 meter bedragen. Daarmee wordt een oppervlakte bestreken zo groot als een voetbalveld. Al bij windkracht 2 (windsnelheid van 10 km/uur) beginnen de wieken te draaien.

De **hoofdas** wordt door de wieken rondgedraaid. In de **tandwielenkast** zetten tandwielen de trage beweging van de hoofdas om in zeer snelle bewegingen.

Die bewegingen gaan naar de **generator**. In de generator wekt de draaiende beweging elektriciteit op. De elektriciteit wordt via het elektriciteitsnet verspreid.

In de **gondel** wordt de draaiende beweging van de wieken omgezet in elektriciteit.

Boven op de gondel staat de **windvaan**. Die voelt uit welke richting de wind komt. Zo kan de windturbine altijd in de richting van de wind gedraaid worden.

De **Mast** draagt de gondel en de wieken. Het is een grote, holle buis met een trap en een lift erin.

Arnold

Op reis met de fiets!

Zoals elk jaar ga je vast met vakantie* tijdens de zomer, je mam en pap zijn op dit moment misschien zelfs bezig om de reis te plannen. Al een idee waar je dit jaar naartoe gaat? De Ardennen, Frankrijk, Noorwegen, Spanje, Marokko, Amerika, Filipijnen, Meerle...?

Hoe ga je dan op vakantie? Met de auto, bus of vliegtuig? Niet altijd even milieuvriendelijk zo'n reisje**. Misschien is het een idee om eens met de fiets op reis te gaan, een érg milieuvriendelijk manier van reizen, en nog goedkoop ook, twee zaken die helaas niet altijd even goed samen gaan.

Ik hoor je al denken: "*Veel te vermoeiend!*", niets is minder waar, want de manier waarop je per fiets reist kan je volledig naar je eigen voorkeur aanpassen (wat niet kan gezegd worden van de beenruimte in een vliegtuig, om van die stinkende buurman maar te zwijgen):

- Fiets je een groot deel van de dag, en houd je je ogen open op de fiets, of fiets je kleinere etappes, en stop je op de plaatsen die je interessant lijken.
- Plan je de route van te voren, of volg je ter plaatse je neus en zie je wel waar je uitkomt?
- Neem je een tentje mee en vraag je bij mensen om in hun tuin te mogen slapen, slaap je op campings, of in jeugdherbergen, wie weet kan je zelfs een nachtje wildkamperen (spannend!).

Zoals ik al zei is zo'n fietsvakantie erg goedkoop, maar er zijn nog een boel andere voordelen:

- Doordat je elke dag op een andere plaats slaapt leer je elke dag wel nieuwe mensen kennen, en kan je misschien je Frans, Engels,... nog wat oefenen.
- Ook leuk is dat je het landschap langzaam ziet veranderen.
- Je ziet veel meer natuur rondom je.
- En, mensen zullen je nooit meer kunnen uitmaken voor watje.

Het allerleukste misschien, is dat je achteraf naar de kaart van bijvoorbeeld "Frankrijk" kan kijken, en kan zeggen *"Daar ben ik helemaal door gefietst!"*.

"hmm, dat lijkt me wel iets, zo'n fietsreis"? Vraag dan aan je pa en/of ma om zeker naar de presentatietje te komen die ik geef op 25 januari '08 in "De Klapekster". Ik vertel er dan over de fantastische fietsreis die ik deze zomer maakte richting de Dordogne, een héél mooie streek in Frankrijk. Een selectie uit de foto's van de fietsreis vind je alvast op volgend adres <http://jnm.be/?pag=45&fotoboek=1497>, maar voor het verhaal kom je natuurlijk gewoon naar de presentatie.

Kan je niet komen, maar wil je meer weten over mijn reis, of heb je vragen over "op reis met de fiets", dan stuur je gewoon een e-mailtje (stef@megasnortsoft.com).

Voor meer informatie kan ik je alvast doorverwijzen FIS (<http://www.fietskaartinformatiestichting.nl>). FIS is een vereniging die erg handige en duidelijk kaarten uitgeeft waarmee je fietsroutes mee kan volgen die niet langs drukke autowegen komen.

Tot 25 januari?
Stef

* Behalve het JNM-kamp, dit jaar 16-26 juli, natuurlijk.

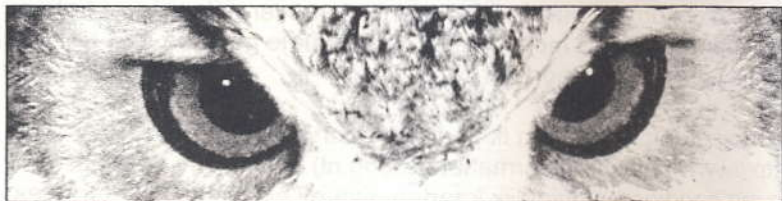
Foto: Bart Desmet

Wist je dat je met de brandstof die per passagier op een vliegtuig richting Amerika wordt verbruikt, je een heel jaar de verwarming van één gezin van vier personen kan laten draaien?

Uilen... jagers van de nacht

Het is nacht en donker. Alleen de sterren werpen een zwak schijnsel op het bos. Een woelmuisje loopt over de bosbodem, op zoek naar voedsel. Het staat er niet bij stil dat de uil boven hem, die onbeweeglijk op een tak zit, zelfs het minste geluidje hoort. Plots klinkt er geritsel. De roofvogel stort zich op zijn nietsvermoedende prooi, stil en snel. Een bal met haar en botjes is alles wat er van het muisje zal overblijven...

Ogen voor de duisternis

Uilen zijn nachtdieren. Alleen 's nachts zijn ze actief en gaan ze op jacht. Daarom zijn uilen helemaal aan de nacht aangepast: ze hebben grote ogen en vooral een zeer scherp gehoor. Ze vliegen geruisloos, dankzij een laagje dons op hun veren. Dat dempt het geluid van de wind langs hun vleugels. Je hoort ze dus niet aankomen.

Smakelijk!

Uilen jagen op kleine zoogdieren, zoals woelmuizen en spitsmuizen, maar ook op kikkers, vogeltjes, wormen en insecten. Ze slokken hun prooi in één keer helemaal op. Als

een uil zijn voedsel verteerd heeft, spuwt hij een bal uit met het haar en de botjes van zijn prooi. Een braakbal, noemen we dat. In die braakbal zit alles wat de uil niet kan verteren. Onderaan de bomen waarin de uilen wonen, vind je veel braakballen. Bij elke

soort ziet de braakbal er wat anders uit. Wie wat van uilen afweet, ziet aan een braakbal van welke uil hij komt!

Kamperen

De meeste uilen bouwen zelf geen echt nest. Ze zoeken een boomholte, een rotsspelonk of het verlaten nest van een andere vogel op om hun eieren te leggen. Alleen de velduil maakt wel zijn eigen nest. Het uilenvrouwtje legt verschillende eieren, maar niet allemaal in één keer. Ze legt een ei en wacht dan een paar dagen voor ze het volgende legt. Ze legt haar eieren op de bodem van het hol, zonder extra bescherming. Als de jongen uitgekomen zijn, speelt mama voor oppas. En papa? Die mag de boodschappen doen en eten gaan zoeken

Enkele veel voorkomende uilensoorten in België

De bosuil

De bosuil leeft – je raadt het al – in het bos. Hij maakt zijn nest in een holle boom. Maar raak niet aan zijn jongen, want dan laat hij zijn uitwerpselen op je vallen!

Grootte: 40 cm
Spanwijdte: 95 cm

De steenuil

De steenuil is een zeer kleine uil. Hij leeft in de buurt van grasland en voelt zich het best thuis in een oude boom. Als je deze uil wil observeren, moet je heel goed opletten. In het landschap lijkt hij wel een steen of een oud stuk boomschors!

Grootte: 22 cm
Spanwijdte: 55 cm

De ransuil

Deze uil herken je aan zijn twee grote, rechtopstaande pluimen en zijn grote oranje ogen. Hij is een onopvallende bosbewoner. Onderaan zijn favoriete hoge boom vind je veel braakballen. In de winter zoeken ransuilen elkaar op om te slapen.

Grootte: 40 cm

Spanwijdte: 95 cm

Arnold Wittenberg

Naar: www.wwf.be

Achterklap

Voila, deze pinitcut zit er al weer op.

Maak van de JNM-kikker de coolste kikker! En stuur hem naar: arnoldwittenberg@gmail.com ! Dan komt hij misschien de volgende keer in de pinitcut!!! Hoe creatiever hoe beter!

CONTACTGEGEVENS ANDERE VERENIGINGEN

JNM MARKVALLEI Dries Vandenkeybus Sint-Lenaartseweg 39 b 2320 Hoogstraten ☎ 0473 60 65 06 dries_vdkeybus@hotmail.com	VELT NOORDERKEMPEN Jan Horsten Grote Plaats 33 2323 Wortel ☎ 03 314 22 55	VMPA HOOGSTRATEN Jack Govaerts Donckstraat 12 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 JackGovaerts@freeworld.be
--	--	---

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

HALSCHE BEEMDEN (MIND.) ASCHPUTTEN (MEER) FRANKENBERG (MEER) Jack Govaerts Donckstraat 12 - 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 JackGovaerts@freeworld.be	PATERSWIEL (MRS-DR.) Drej Oomen zie hoger LANGE BEEMDEN (HOOGS.) Stijn Leestmans zie hoger
--	---

CONTACTPERSONEN VERKGROEPEN NATUURSTUDIE

VOGELWERKGROEP Stijn Leestmans zie hoger	PLANTENWERKGROEP Jack Govaerts zie hoger
WERKGROEP ONGEWERVELDEN Bart Hoeymans zie hoger	AMFIBIEËN-, REPTIELEN- EN VISSENWERKGROEP Bart Hoeymans zie hoger
ZOOGDIERENWERKGROEP Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 - 2320 Hoogstraten ☎ 0476 90 72 49 dimitri.vanpelt@ua.ac.be	WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE Wim Verschraegen zie hoger

WEBSITES NATUURWERKGROEP MARKVALLEI

Website Natuurpunt Markvallei:	www.natuurpunt.be/markvallei
Website JNM Markvallei:	www.jnm.be/markvallei
Foto's activiteiten NP Markvallei:	http://activiteitenmarkvallei.spaces.live.com
Foto's werken De Klapekster:	http://natuurhuis.spaces.live.com
Foto's Reservaten in de Markvallei:	http://natuurgebiedenmarkvallei.spaces.live.com

STEUN ONS

RESERVATENFONDS 523-0453829-41
--

